

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЗАЛУЧЕНИХ ДО АДМІНІСТРУВАННЯ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ В ПУНКТАХ ТЕСТУВАННЯ

Модернізація національної освіти, у тому числі загальноосвітньої й вищої школи України, спрямована на вдосконалення навчання, на розвиток самостійної, ініціативної, творчої особистості випускників шкіл і вищих навчальних закладів, на забезпечення умов входження України в міжнародний освітній простір. Розвиток освіти є одним із пріоритетних напрямів діяльності уряду України. На реалізацію завдань уряду Міністерство освіти і науки України визначило п'ять пріоритетів, серед яких – запровадження всеохоплюючого зовнішнього незалежного оцінювання (далі ЗНО) вступників до вищих навчальних закладів.

Забезпечення рівного доступу до вищої освіти, її демократизація є пріоритетами державної політики, що спрямовує розвиток України на євроінтеграцію, на її входження в європейські інституції.

Резолюціями Ради з Європейського Співробітництва (1988 р.) та Парламентської Асамблеї Ради Європи (1989 р.), Болонської конференції в основу європейської освітньої політики покладено п'ять головних принципів, одним з яких є "рівний доступ усіх дітей до високоякісної освіти".

Зовнішнє оцінювання навчальних досягнень учнів визнано у світі одним з ефективних інструментів освітнього моніторингу, воно має шанс бути об'єктивним і неупередженим, оскільки здійснюється зовнішніми, стосовно навчального закладу, інституціями, із застосуванням стандартизованих тестових завдань, відповідних процедур проведення тестування і технології безособової перевірки.

Сьогодні в Україні розроблено власну модель проведення оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів, в якій створення досконалої процедури проведення тестування та підготовка компетентних фахівців, які забезпечують адміністрування зовнішнього незалежного оцінювання, є однією з головних умов. Уживаючи термін "адміністрування", ми маємо на увазі визначення, надане Великим тлумачним словником сучасної української мови про те, що адміністрування – дія за значенням адмініструвати – керувати установою, організацією, підприємством; управляти. Управляти – спрямовувати діяльність, роботу кого-небудь, чого-небудь; бути на чолі чогось; керувати. Термін "проведення" вищезазначеним словником визначається як "дія за значенням провести, проводити – супроводжувати кого-небудь з метою нагляду, охорони, указування шляху і т. ін.; керувати діяльністю кого-небудь, чого-небудь". Зважаючи на те, що фахівці, залучені до проведення зовнішнього оцінювання у пунктах тестування (відповідальні за пункти тестування; помічники відповідальних за пункти тестування; старші інструктори, інструктори) спрямовують діяльність учасників ЗНО, керують їхніми діями під час проведення тестування відповідно до Порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання, ми вважаємо доцільним визначити їхню діяльність як адміністрування або проведення зовнішнього незалежного оцінювання в пункті тестування.

Сучасний етап розвитку освіти України визначається тенденціями до інтеграції в європейський освітній простір. За таких умов одним з концептуальних орієнтирів національної освітньої системи є становлення компетентісно зорієнтованої освіти. Проблема компетентісно зорієнтованої освіти відображена в працях таких дослідників педагогічної науки, як Я.Я. Болюбаш, І.Є. Булах, М.Р. Мруга, І.В. Філончук, М.А. Чошанов, Є.І. Огарев, О.І. Пометун, Л.Г. Карпова, зумовила суттєві зміни освітніх пріоритетів, тим самим висунувши вимоги до досконалості професійної підготовки педагогічних фахівців, зокрема спеціалістів, залучених до адміністрування зовнішнього оцінювання в пунктах тестування, якість підготовки яких характеризується рівнем їхньої компетенції і визначається результативністю та ефективністю дій і прийняття рішень. Реалізація проблеми підготовки таких спеціалістів висвітлена в практичних розробках фахівців Українського та регіональних центрів оцінювання якості освіти.

Метою даної статті є визначення основних компетентностей, якими повинні володіти в межах своїх компетенцій фахівці, залучені до адміністрування зовнішнього оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів у пунктах тестування, та методик їх оцінювання.

Підготовка і проведення зовнішнього незалежного оцінювання здійснюється відповідно до вимог чинних законодавчих та нормативних актів України, таких, як Укази Президента України від 20 березня 2008 року № 244 "Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні" та 25 вересня 2008 року № 857 "Про забезпечення дальшого розвитку вищої освіти в Україні", постанов Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року № 1095 "Деякі питання запровадження зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти" (із змінами), від 26 листопада 2008 року № 1036 "Деякі питання організації бюджетного процесу", наказу Міністерства освіти і науки України № 802 від 02.09.2008 р. "Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України", наказу Міністерства освіти і науки України № 804 від 03.09.2008 р. "Про зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень осіб, які виявили бажання вступати до вищих навчальних закладів України у 2009 році", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 вересня 2008 року за № 893/15584. Відповідно до вищезазначених документів Міністерством освіти і науки України було видано наказ від 18.02.2009 р. № 133 "Про затвердження нормативно – правових актів щодо проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти в 2009 році".

Згідно з Порядком проведення зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.02.2009 р. № 133 "Про затвердження нормативно – правових актів щодо проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти в 2009 році", "до проведення зовнішнього оцінювання залучаються особи з числа педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів та установ освіти, а також інші фахівці", які повинні обов'язково пройти навчання та сертифікацію, організацію яких "здійснюють регіональні центри оцінювання якості освіти спільно з обласними (міськими) інститутами післядипломної освіти педагогічних кадрів. Форму організації такого навчання визначає відповідний регіональний центр

оцінювання якості освіти". Тому необхідно визначити, якими компетентностями в межах своєї компетенції повинні володіти фахівці, які адмініструють процес зовнішнього оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти в пунктах тестування, з метою удосконалення підготовки персоналу пункту тестування і стандартизації у забезпеченні якості проведення процедури тестування.

Роль стандартизації у забезпеченні якості та справедливості в оцінюванні полягає у створенні основи для політики оцінювання і тестування, яка є офіційним чи неофіційним керівним документом для реалізації системи та використання оцінювання організаціями, освітянами та суспільством.

Рекомендації Міжнародної тестової комісії [1] (International Test Committee) з використання тестів стверджують, що "Політика тестування повинна охоплювати відповіді на такі питання, як ... вимоги до персоналу, який може адмініструвати тести, розраховувати тестові бали та інтерпретувати результати тестування".

Вивчаючи міжнародні документи, що стосуються якості та стандартизації педагогічного тестування і оцінювання, ми звернули увагу на те, що їх можна згрупувати таким чином [2]:

I група – технічні стандарти (наприклад, Стандарти освітнього та психологічного тестування (США, 1999), надалі – APA Стандарти; ETS Стандарти для забезпечення якості та справедливості (США, 2002), Рекомендації з освітнього та психологічного тестування (CRA, 1996), EFPA Модель Аналізу та Оцінювання Психологічних Тестів).

II група – концептуальні стандарти (наприклад, JCTP Кодекс справедливого тестування в освіті, JCTP Права та відповідальність користувачів тестів: рекомендації та очікування, Міжнародні рекомендації ІТС з використання тестів (2000), Міжнародні Рекомендації ІТС з Комп'ютерного та Інтернет тестування (2005)), NFA принципи та індикатори для систем оцінювання студентів.

III група – вимоги до професійної відповідальності різних категорій учасників процесу оцінювання (наприклад, NCME Кодекс професійної відповідальності при педагогічних вимірюваннях, NCME Стандарти компетентності вчителів з оцінювання учнів, NCME Стандарти компетентності освітніх адміністраторів з оцінювання учнів, ІТС Міжнародні рекомендації з використання тестів).

Стандарти професійної відповідальності ставлять чіткі вимоги до осіб, задіяних в оцінюванні.

Деякі стандарти, наприклад, міжнародні рекомендації комісії ІТС, відносяться до двох категорій (технічні стандарти та концептуальні стандарти). На відміну від інших документів, їхні розробники намагалися створити універсальний шаблон для розробки національних документів якості, тому в них немає національної специфіки.

Незважаючи на структурну та змістовну різницю, всі документи базуються на однакових принципах тестування і оцінювання, які походять з сучасних теорій оцінювання.

Найбільш впливовим та відомим документом першої групи є APA Стандарти освітнього та психологічного тестування (APA Standards for Educational and Psychological Testing, 1999) спільно розроблені Американською асоціацією освітніх досліджень (AERA), Американською психологічною асоціацією (APA) та Національною радою вимірювання в освіті (NCME).

"Представником" другої групи є ІТС Міжнародні рекомендації з використання тестів, які не мають "наміру "винайти" нові рекомендації, а радше об'єднати спільні принципи, що відбиті в існуючих рекомендаціях, кодексах належної практики, стандартах та інших відповідних документах, а також створити цілісну структуру, в якій їх можна зрозуміти та використовувати" [1, с.6]. На відміну від інших документів Рекомендації ІТС містять опис не лише того, що мають робити особи, задіяні в оцінюванні, але й те, які знання, вміння та навички повинні мати ці особи, тобто якими компетентностями вони повинні володіти.

На думку фахівців Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнень та освіти, поняття компетентностей визначається як спроможність кваліфіковано проводити діяльність, виконувати завдання або роботу. При цьому поняття компетентності містить набір знань, навичок і ставлень, що дають змогу особистості ефективно діяти або виконувати певні функції, спрямовані на досягнення певних стандартів у професійній галузі або певній діяльності. Значних результатів у визначенні понять "компетенція" і "компетентність" досягли фахівці Організації економічного співробітництва та розвитку, які й започаткували у 1997 році програму "Визначення та відбір компетентностей: теоретичні й концептуальні засади".

Експерти цієї програми визначають компетентність як здатність успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби, діяти й виконувати поставлені завдання. Кожна компетентність побудована на поєднанні взаємовідповідних пізнавальних ставлень і практичних навичок, цінностей, емоцій, всього того, що можна мобілізувати для активної дії [4]. На думку дослідників, введення понять "компетенція" і "компетентність" в нормативну і практичну складові освіти дозволить вирішити проблему, що є типовою, коли майбутні фахівці можуть добре опанувати необхідні теоретичні знання, але мають значні труднощі в діяльності, що вимагає використання цих знань для вирішення конкретних задач або проблемних ситуацій.

Слід також зазначити, що проведений аналіз понять "компетенція-компетентність" дозволив зробити висновок про те, що більшість дослідників, вивчаючи компетентісно зорієнтовану освіту, вважають за неприпустиме протиставлення або ототожнення компетентності зі знаннями чи вміннями. Зокрема, дослідник М. Чошанов зазначає, що компетентність, по-перше, виражає значення традиційної тріади "знання-уміння-навички", поєднуючи їх між собою; по-друге, визначається як поглиблене знання предмета або освоєне уміння. По-третє, компетентність доцільна для опису реального рівня підготовки спеціаліста, якого вирізняє здатність з-поміж розмаїття рішень обирати найбільш оптимальне, аргументовано відкидати хибні рішення, тобто володіти критичним мисленням. По-четверте, компетентність передбачає постійне оновлення знань, вона є здатністю до актуального виконання діяльності. По-п'яте, компетентність включає в себе як змістовний (знання), так і процесуальний (уміння) компоненти. Компетентний спеціаліст у залежності від конкретних умов може застосувати певний метод вирішення проблеми. На основі цих тверджень учений винаходить "формулу компетентності", яка, на його думку, має такий вигляд: компетентність = мобільність знань + гнучкість методу + критичність мислення [5, с.6].

Аналогічне ставлення дослідників і до проблеми співвідношення між поняттями "компетентність" і "навички", більшість з яких погоджуються з тим, що поняття "компетентність" значно ширше поняття "навички". Компетентність включає знання, навички і ставлення, які необхідні для того, щоб зробити що-небудь. Компетентність не існує як що-

небудь, що може бути вивчене в ізоляції, адже її потрібно демонструвати в роботі над виконанням завдання.

Український дослідник О. Пометун [7], узагальнюючи підходи до визначення понять "компетенція" і "компетентність" зазначає, що під терміном "компетенція" розуміється передусім коло повноважень якої-небудь організації, установи або особи. У межах своєї компетенції особа може бути компетентною або некомпетентною в певних питаннях, тобто мати компетентність у певній сфері діяльності.

Зважаючи на мету публікації, ми повинні з'ясувати коло компетентностей педагогічного працівника або іншого фахівця, які необхідні для надбання компетенції в сфері адміністрування зовнішнього оцінювання у пунктах тестування.

Для забезпечення стандартизованого підходу до процедури проведення зовнішнього незалежного оцінювання Українським центром оцінювання якості освіти було розроблено Регламент роботи пункту тестування, який визначає "сукупність положень і вказівок, що врегульовують порядок роботи пункту тестування для проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти (далі – зовнішнє оцінювання)". На підставі вищезазначеного Регламенту було розроблено і затверджено Технологічні карти персоналу пункту тестування, які використовуються під час підготовки та проведення зовнішнього незалежного оцінювання та бланки документів, необхідних для організації та проведення ЗНО.

Для забезпечення якісної підготовки працівників, залучених до проведення (адміністрування) зовнішнього незалежного оцінювання, Українським центром оцінювання якості освіти було розроблено програми навчання відповідальних за пункт тестування та інструкторів, які працюють в аудиторіях пунктів тестування.

Відповідно до програм, розроблених Українським центром оцінювання якості освіти, Одеським регіональним центром оцінювання якості освіти було створено навчальні плани підготовки відповідальних за пункти тестування, їхніх помічників, старших інструкторів та інструкторів пунктів тестування, а також був розроблений навчальний план для тренерів з підготовки персоналу пункту тестування, який містив не 8, а 14 годин, і в якому було приділено увагу інтерактивним методам навчання, таким, як ділові ігри, тренінги тощо.

Слід зазначити, що характер педагогічної діяльності визначає види компетентностей. За справедливим твердженням дослідниці Л. Карпової, професійну компетентність необхідно розглядати в процесуальному аспекті, адже вона виявляється через діяльність і має діалектичний характер [8, с.6]. Професійна компетентність, зазначає дослідниця, складається з методологічної, практично-діяльнісної, дидактико-методичної, спеціально-наукової, економіко-правової, екологічної, управлінської, інформаційної та комунікативної компетентностей.

Дослідник же Є. Огарев вважає, що компетентність є категорією оціною, яка характеризує людину як суб'єкта спеціалізованої діяльності, враховує рівень розвитку його здібності давати кваліфіковані судження, приймати адекватні та відповідні рішення в проблемних ситуаціях, планувати та здійснювати дії, які призводять до раціонального й успішного досягнення поставлених цілей. Дослідник розуміє під компетентністю стійку здібність до діяльності зі знанням справи, що включає п'ять компонентів:

- глибоке розуміння сутності виконуваних завдань і вирішуваних проблем;
- знання досвіду, який є в даній галузі, активне оволодіння його найкращими досягненнями;
- вміння обирати засоби і способи дії, адекватні конкретним обставинам місця і часу;
- почуття відповідальності за досягнуті результати;
- здатність учитися на помилках і вносити корективи у процес досягнення цілей [7, - с.10].

Нормативно-правові акти щодо проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти окреслюють межі компетенції кожної групи педагогічних працівників або інших фахівців, залучених до проведення (адміністрування) ЗНО. На підставі Технологічних карт, що визначають функціональні обов'язки залучених до проведення ЗНО працівників, можна визначити компетентності, якими вони повинні володіти.

1. Соціально-психологічна компетентність. Це компетентність у сфері світогляду, пов'язана зі здатністю бачити та розуміти мету та завдання зовнішнього незалежного оцінювання, орієнтуватися в питаннях використання тестових технологій у національній педагогічній практиці та в практиці зарубіжних країн, усвідомлювати свою роль і призначення в адмініструванні ЗНО, уміти вибирати цільові та значеннєві установки для своїх дій і вчинків, приймати рішення, створювати психологічний клімат у пункті тестування, розуміти відповідальність за результати власної педагогічної та адміністративної діяльності. Дана компетентність забезпечує механізм самовизначення соціальної ролі фахівця, залученого до проведення зовнішнього оцінювання.

2. Когнітивна компетентність. Це сукупність знань у сфері адміністрування зовнішнього оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів, що включає елементи логічної, методологічної, евристичної, навчально-методичної діяльності, співвіднесеної з реальними об'єктами, які пізнаються під час набуття знань, умінь та практичних навичок, необхідних під час виконання функцій педагогічних працівників та інших фахівців, залучених до проведення ЗНО. Сюди входять знання й вміння організації цілепокладання, планування, генерації ідей, аналізу, самооцінки навчально-пізнавальної діяльності. Фахівець опановує креативні навички продуктивної діяльності: добування знань безпосередньо з реальності, володіння прийомами дій у позаштатних ситуаціях, евристичними методами рішення проблем.

3. Інформаційна компетентність. За допомогою реальних об'єктів та інформаційних технологій формуються вміння самостійно шукати, аналізувати та відбирати необхідну інформацію, організувати, перетворювати, зберігати та передавати її. Дана компетентність забезпечує навички діяльності фахівців, залучених до адміністрування ЗНО, стосовно інформації щодо теорії, методики та практики проведення зовнішнього оцінювання, яка висвітлюється в навчально – методичній літературі, засобах масової інформації, всесвітній мережі Інтернет інформаційних предметах та за допомогою інших засобів в освітніх галузях.

4. Комунікативна компетентність. Включає знання державної мови, способів взаємодії з оточуючими й окремими людьми та подіями, навички роботи у групі, усвідомлення своєї функціональної ролі у колективі. Фахівець має вміти презентувати себе, скласти необхідні документи ЗНО, спілкуватися з незнайомою аудиторією, доводити до відома учасників тестування правила проходження ЗНО та інструкції щодо роботи з тестовими матеріалами. Для освоєння даної компетентності в процесі підготовки фахівців, залучених до проведення ЗНО, фіксується необхідна й достатня кількість

реальних об'єктів комунікації та способів роботи з ними (інтерактивні методи навчання) у рамках компетенції кожної категорії залучених працівників.

5. *Технологічна компетентність*. Передбачає прикладні, інструментальні здібності, які дозволяють у найефективніший спосіб виконувати складні професійні завдання щодо технології проведення зовнішнього оцінювання. Виконання означених завдань потребує певних знань, умінь, стратегій і процедур, яких вимагають інструктивні документи, що регламентують процедуру проведення зовнішнього незалежного оцінювання (Регламент роботи пункту тестування, Технологічні карти, бланки документації).

Проблема підготовки кадрів, залучених до проведення зовнішнього незалежного оцінювання, обумовлює необхідність визначення критеріїв готовності фахівців до адміністрування ЗНО, а також показники цієї готовності і методики її перевірки (табл. 1).

Критерії та показники готовності фахівців до адміністрування ЗНО

№№ з/п	Критерії готовності	Показники готовності	Методики перевірки готовності
11	Соціально-психологічна	глибоке розуміння сутності виконуваних завдань і вирішуваних проблем; уміння створити належні умови для роботи персоналу пункту тестування та учасників тестування; здатність відчувати відповідальність за якість проведення тестування; усвідомлення відповідальності за збереження тестових матеріалів та за дотримання режиму інформаційної безпеки під час проведення зовнішнього оцінювання; розуміння необхідності вживання всіх доступних заходів щодо унеможливлення втрати тестових матеріалів або несанкціонованого доступу до них	Соціальне опитування (анкетування), психологічне тестування
22	Когнітивна	гарне знання досвіду, який є в галузі проведення ЗНО, активне оволодіння його найкращими досягненнями; знання нормативно – правових актів щодо проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти; уміння організувати роботу у пункті тестування (в аудиторії) відповідно до нормативно – правових актів про зовнішнє оцінювання; здатність приймати управлінські рішення щодо розв'язання позаштатних ситуацій і конфліктів, що виникли напередодні чи під час проведення тестування (у пункті тестування або в аудиторії тестування); здатність учитися на помилках і вносити корективи у процес досягнення цілей.	Тестові завдання під час сертифікації
33	Інформаційна	розуміння відповідальності за дотримання режиму інформаційної безпеки під час проведення зовнішнього оцінювання; володіння засобами інформування відповідного регіонального центру оцінювання якості освіти щодо підготовки та проведення зовнішнього оцінювання; організовує інформування осіб про порядок проходження зовнішнього оцінювання	Комп'ютерне тестування
44	Комунікативна	володіння державною мовою, способами взаємодії з оточуючими, окремими людьми та подіями; оволодіння навичками роботи у групі; усвідомлення своєї функціональної ролі в колективі; забезпечення взаємодії з питань організації та проведення зовнішнього оцінювання з регіональним центром оцінювання якості освіти, місцевими органами управління освітою; проведення інструктажу персоналу пункту тестування, забезпечення працівників технологічними картами, інструктивними та методичними матеріалами, наданими регіональним центром оцінювання якості освіти	Тренінги, ділові ігри
55	Технологічна	володіння технологіями проведення ЗНО уміння використовувати тестові матеріали, надані в адміністративному пакеті, аудиторному пакеті та пакеті з допоміжними матеріалами відповідно до процедури проведення ЗНО застосування набутого практичного досвіду користування тестовими матеріалами для якісного проведення ЗНО	Практичні заняття, залік

У комплексності необхідних компетентностей закладена додаткова можливість представлення цілей, змісту освітніх технологій у системному вигляді, що припускає побудову чітких вимірників із перевірки успішності їх засвоєння фахівцями, залученими до проведення зовнішнього незалежного оцінювання. Отже, формування компетентностей педагогічних працівників та інших фахівців, залучених до проведення ЗНО, полягає в набутті ними вмінь, знань та навичок, а також у розумінні сутності та соціальної значимості своїх функціональних обов'язків під час адміністрування зовнішнього незалежного оцінювання, що в неабиякій мірі сприяє підвищенню якості проведення процедури зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. ITC Guidelines on Test Use. / International Test Commission, 2000. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intestcom.org>
2. *Болюбаш Я.Я.* Педагогічне оцінювання і тестування: правила, стандарти, відповідальність, наук. вид. / Я.Я. Болюбаш, І.Є. Булах, М.Р. Мруга, І.В. Філончук. – К. : Майстер-клас, 2007. – 272 с.
3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.02.2009 р. № 133 "Про затвердження нормативно – правових актів щодо проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти в 2009 році".
4. Definition and Selection of Competencies. Theoretical and Conceptual Foundations (DeSeCo), Strategy Paper on Key

Competencies. An Overarching Frame.

5. Чошанов М.А. Гибкая технология проблемно-модульного обучения: метод. пособ. / М.А. Чошанов. – М. : Народное образование, 1996. – 160 с.

6. Огарев Е.И. Компетентность образования: социальный аспект / Е.И. Огарев. – СПб. : РАО ИОВ, 1995. – 187 с.

7. Пометун О.І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентісного підходу в досвіді зарубіжних країн / О.І. Пометун // Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / [під заг. ред. О.В. Овчарук]. – К.: "К.І.С.", 2004. – С.16-25.

8. Карпова Л.Г. Формування професійної компетентності вчителя загальноосвітньої школи : автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Карпова Л.Г. – Харків.

Подано до редакції .01.10.09

РЕЗЮМЕ

У статті розглядається проблема підготовки педагогічних кадрів, залучених до адміністрування зовнішнього оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів у пунктах тестування, характеризуються основні компетентності, якими вони повинні володіти в межах своїх компетенцій, визначаються критерії готовності фахівців до адміністрування ЗНО, а також показники цієї готовності і методики її перевірки.

Ключові слова: педагогічні працівники, зовнішнє незалежне оцінювання, адміністрування, компетентність, компетенція.

N.D. Remez

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ КОМПЕТЕНЦИИ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ РАБОТНИКОВ, ПРИВЛЕЧЕННЫХ К АДМИНИСТРИРОВАНИЮ ВНЕШНЕГО НЕЗАВИСИМОГО ОЦЕНИВАНИЯ В ПУНКТАХ ТЕСТИРОВАНИЯ

РЕЗЮМЕ

В статье рассматривается проблема подготовки педагогических кадров, привлеченных к администрированию внешнего оценивания учебных достижений выпускников общеобразовательных учебных заведений в пунктах тестирования, характеризуются основные компетентности, которыми они должны владеть в рамках своих компетенций, определяются критерии готовности специалистов к администрированию ВНО, а также показатели этой готовности и методики ее проверки.

Ключевые слова: педагогические работники, внешнее независимое оценивание, администрирование, компетентность, компетенция.

N.D. Remez

PROFESSIONAL COMPETENCES OF PEDAGOGICAL STAFF INVOLVED IN ADMINISTRATION OF EXTERNAL INDEPENDENT EVALUATION AT TESTING CENTERS

SUMMARY

The article dwells upon the problem of training pedagogical staff involved in administration of external independent evaluation of comprehensive school graduates' studying achievements at testing centers. It characterizes some main competences they must develop in terms of their competences; determines criteria of specialists' readiness for administrating external independent evaluation as well as indices of such readiness and methods of its verification.

Keywords: pedagogical staff, external independent evaluation, administration, competence.
